

NATURA na Rabu

Mušjaka bjelonokte vjetroše prepoznaje se vrlo lako: s gornje strane krila ima plava "zrcala", a leđa mu nisu istočkana.

Ženka bjelonokte vjetroše u letu razlikuje se od (obične) vjetroše prema krilnoj formuli. Primarno je letno pero (P10) vrlo dugačko.

Bjelonokte vjetroše hrane se uglavnom krupnim kukcima te rjeđe glodavcima i gmazovima (na slici nosi zmiju). Zbog takvog načina prehrane, ove ptice zimuju u Africi.

Bjelonokte vjetroše izrazito su društvene ptice, stoga se gnijezde u kolonijama i okupljaju u jata pri lovu te za vrijeme seobe.

Otok Rab zadržao je vrijedne kulturne krajolike stvorene ljudskom djelatnošću kao što su, primjerice, maslinici, vinogradi, voćnjaci, polja i pašnjaci. Oni obogaćuju krajobraznu i biološku raznolikost Hrvatske, ali u zaštiti prirode mogu biti zanemareni jer nisu u potpunosti prirodna staništa kao šume, močvare ili planine. Intenziviranjem poljoprivrede i stočarstva drastično je izmijenjen izgled kulturnih krajolika u Europi, stoga su fauna i flora vezane uz takva staništa izrazito ugrožene.

Kamenjarski pašnjaci na Sredozemlju zadržali su ekstenzivni način gospodarenja, tako da na otocima Kvarnera nalazimo zadnje prostrane pašnjake za ovce i drugu stoku. Kako se ti pašnjaci ne tretiraju gnojivima i pesticidima, oni pružaju utočište ugroženoj flori i fauni koja je nekoć bila šire rasprostranjena.

NATURA 2000 europska je ekološka mreža koja nastoji zaštititi ptice i staništa na način da obuhvaća, uz zaštićena područja, i područja kojima se gospodari, pa tako i područje otoka Raba. Na Rabu se posebice štite vrste koje ovisе o otvorenim predjelima kao bjelonokta vjetroša, čije se jedino poznato mjesto gniježdenja u Hrvatskoj nalazi na Rabu. Ovdje obitavaju i druge ugrožene ptičje vrste poput bjeloglavog supa, zmijara, sove ušare, ševe krunice, primorske trepteljke, legnja i sivog čuka.

Projekt "Natura na Rabu" realizirala je Udruga BIOM, a financiran je od Ministarstva kulture RH.

TEKST Udruga BIOM, FOTOGRAFIJE Kristijan Mandić, DIZAJN Tihana Pećirko

- 1 Kamenjarski pašnjaci su na prvi pogled nalik pustinjama, ali na njima obitava veliki broj vrsta specijalizirane faune i flore.
- 2 Odrasli oblik mravljeg lava (*Palpares* sp.), kao ličinka se hrani pretežno mravima koje lovi u posebnim ljevkastim jamama.
- 3 Sivi čuk (*Athene noctua*), ova mala sova traži otvoren teren za gniježdenje gdje se uglavnom hrani kukcima.
- 4 Talijanska šakša (*Calptamus italicus*) jedna je od najčešćih vrsta skakavaca na pašnjacima i predstavlja drugim životinjama značajan dio prehrane.
- 5 Šmirka ili smirak (*Juniperus oxycedrus*) pojavljuje se kao grm na pašnjacima. Kako ga stoka ne brsti može zarasti pašnjake.
- 6 Primorska trepteljka (*Anthus campestris*) i ševa krunica (*Lullula arborea*) dvije se ugrožene pjevke koje se obično pojavljuju na otocima na kojim se gnijezde. Zbog nestanka staništa, danas su sve rjeđe u Europi. (Slika 6: Steven Round, Slika 7: Marko Matešić)

Glavna fotografija: Bjelonokta vjetroša (*Falco naumanni*)